

Čvik v. Posko (stížnost č. 31454/10)

Datum rozhodnutí: 5. listopadu 2020

Závěr: Přípuštění výpovědi získané mučením činí celé řízení nespravedlivým.

Obsah: Stěžovatel uvádí, že trestní řízení vedené proti němu pro trestný čin obchodování s drogami nebylo spravedlivé. Zejména uvádí, že vnitrostátní soudy připustily jako důkaz proti němu výpověď třetí osoby, získané mučením členy zločinného gangu. Členové gangu se uchýlili k mučení stěžovatelova společníka, K. G., s cílem získat informace o zásilce kokainu. Část této výpovědi byla zachycena na nahrávce. Nahrávka padla do rukou policie, která na základě oznámení vnikla do domu, kde byl K. G. držen, a osvobodila jej. Ačkoliv vnitrostátní trestní zákoník zakazuje použít výpovědi získané užitím násilí, výpověď zachycená na nahrávce byla využita jako důkaz ke stěžovatelově odsouzení. Vnitrostátní soudy to zdůvodnily tak, že nejde o výpověď získanou mučením před orgány státu, ale soukromou osobou. Soud pěti hlasy ku dvěma rozhodl, že byl porušen čl. 6 Úmluvy.

Poznámka: Soud až dosud posuzoval pouze případy, kde šlo o výpovědi získané v důsledku špatného nakládání nebo mučení veřejnými orgány, zatímco v případě stěžovatele se jednalo o výpověď získanou státními orgány jako výsledek mučení soukromými osobami. Soud uvedl, že je namístě i tuto situaci posoudit stejně. Vnitrostátní soudy při projednání stěžovatelovy věci neměly žádné pochybnosti o tom, že předmětná výpověď byla získána v důsledku špatného nakládání v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Přesto však akceptovaly důkaz tímto svědectvím k odsouzení stěžovatele, v rozporu s absolutním zákazem mučení zaručeným čl. 3 Úmluvy, a aniž by vzaly v úvahu důsledky z hlediska jeho práva na spravedlivý soud podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Související judikatura: rozsudek ze dne 25. 6. 2009, *Beganović v. Chorvatsko*, č. 46423/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 28. 9. 2015, *Bouyid v. Belgie*, č. 23380/09, ECHR 2015, rozsudek ze dne 17. 12. 2009, *Denis Vasilyev v. Rusko*, č. 32704/04, rozsudek ze dne 16. 4. 2013, *Dimitar Shopov v. Bulharsko*, č. 17253/07, rozsudek ze dne 26. 11. 2002, *E. a ostatní v. Spojené království*, č. 33218/96, rozsudek Velkého senátu ze dne 13. 12. 2012, *El-Masri v. bývalá*

jugoslávská republika Makedonie, č. 39630/09, ECHR 2012, rozsudek Velkého senátu ze dne 1. 6. 2010, *Gäfgen v. Německo*, č. 22978/05, ECHR 2010.

Relevantní ustanovení: Čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na spravedlivý proces).

Sabuncu a ostatní v. Turecko (stížnost č. 23199/17)

Datum rozhodnutí: 10. listopadu 2020

Závěr: Činy, pro něž byli stěžovatelé obviněni, představovaly součást veřejné diskuse aktuálně obecně známých skutečností a událostí.

Obsah: Stížnost se týká zahájení a pokračování vazebního stíhání stěžovatelů pro kritická stanoviska k různým vládním politikám vyjadřované v článcích a na sociálních sítích jménem deníku Cumhuriyet. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 5 odst. 1 a čl. 10 Úmluvy, rovněž jednomyslně, že nebyl porušen čl. 5 odst. 4 a většinou, že nebyl porušen čl. 18 Úmluvy.

Poznámka: Soud dospěl k závěru, že rozhodnutí vnitrostátních soudů, které nařídily vazbu stěžovatelů, byly založeny na pouhém podezření, které nedosahovalo požadované míry důvodnosti. Činy, pro něž byli stěžovatelé obviněni, představovaly součást veřejné diskuse skutečností a událostí již předem známých, naplňovaly výkon práv garantovaných Úmluvou, nepodporovaly ani neobhajovaly užití síly v politické sféře ani z nich nevyplývalo na straně stěžovatelů nic, co by svědčilo o zapojení do ilegálních cílů teroristické organizace. Vazba stěžovatelů ve spojení s trestním řízením vedeným proti nim pro trestné činy, za něž hrozily vysoké tresty, přímo souvisela s jejich prací novinářů a představovala tak zásah do jejich práva na svobodu projevu. Tento zásah neměl zákonný základ, protože turecký trestní řád vyžaduje, aby existovaly věcné důkazy, z nichž vyplývá oprávněné podezření, že daná osoba se dopustila trestného činu. Tak tomu ale v projednávané věci nebylo.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 7. 2011, *Al-Jedda v. Spojené království*, č. 27021/08, ECHR 2011, rozsudek Velkého senátu ze dne 8. 4. 2004, *Assanidze*

v. *Gruzie*, č. 71503/01, ECHR 2004-II, rozsudek Velkého senátu ze dne 20. 5. 1999, *Bladet Tromsø a Stensaas v. Norsko*, č. 21980/93, ECHR 1999-III, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 7. 2016, *Buzadji v. Moldavsko*, č. 23755/07, ECHR 2016 (výňatky), rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 2. 2012, *Creangă v. Rumunsko*, č. 29226/03.

Relevantní ustanovení: čl. 5 (právo na svobodu a osobní bezpečnost), čl. 10 (svoboda projevu), čl. 18 (limity možnosti omezit práva) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Navalnyy a Gunko v. Rusko (stížnost č. 75186/12)

Datum rozhodnutí: 10. listopadu 2020

Závěr: Vnitrostátní orgány nedostály své povinnosti zabezpečit pokojný průběh demonstrace na Bolotném náměstí.

Obsah: Stížnost se týká zatčení protestujících v průběhu demonstrace na Bolotném náměstí v Moskvě v roce 2012, jejich dalšího zadržování na policejní stanici a následného postihu za přestupek za neuposlechnutí příkazu policie. Účastníci pokojného shromáždění, které úřady původně povolily, požadovali vypsání nových voleb a politické reformy. Poklidný protest se změnil v konfrontaci s policií a tvrdý zásah policie si vyžádal mnoho zraněných. Alexej Navalnyj zejména poukazoval na nepřiměřené použití síly policií při svém zatčení. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 3, čl. 5, čl. 6 odst.1 a čl. 11 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval, že Alexej Navalnyj byl podroben ponižujícímu zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy na základě pořízeného videa z jeho zatčení, dostupného na internetu. Ze záznamu vyplývá, že použití síly policejním orgánem (kroucení rukou tak, až zatýkaný křičel bolestí) nebylo nezbytné k jeho předvedení na policejní stanici, protože zatýkaný nekladl žádný odpor.

Související judikatura: rozsudek ze dne 25. 7. 2017, *Annenkov a ostatní v. Rusko*, č. 31475/10, rozsudek ze dne 21. 1. 2016, *Boris Kostadinov v. Bulharsko*, č. 61701/11, rozsudek Velkého senátu ze dne 28. 9. 2015, *Bouyid v. Belgie*, č. 23380/09, rozsudek ze dne 6. 3. 2007, *Erdogan Yağiz v. Turecko*, č. 27473/02, rozsudek ze dne 5. 1. 2016, *Frumkin v. Rusko*, č. 74568/12, rozsudek ze dne 3. 10. 2013, *Kasparov a ostatní v. Rusko*, č. 21613/07.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 (zákaz mučení) čl. 5 (právo na svobodu a osobní bezpečnost)

čl. 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) čl. 11 (svoboda shromažďování a sdružování) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Dupate v. Lotyšsko (stížnost č. 18068/11)

Datum rozhodnutí: 19. listopadu 2020

Závěr: Ačkoliv skrytě pořízené záběry stěžovatelky nebyly samy o sobě ponižující, článek byl „fotopříběhem“, kde doprovodný text měl pouze sekundární význam. Záběry byly pořízeny v situaci, které stěžovatelka nemohla předejít, a fotografové ji sledovali až domů.

Obsah: Stížnost se týká skrytě pořízených fotografií stěžovatelky, jak opouští po porodu porodnici se svým novorozeným dítětem. V téže době byl stěžovatelčím partnerem předseda politické strany. Společenský časopis, v němž se záběry objevily, informoval o rozvodu předchozího manželství stěžovatelčina partnera a otiskl také článek o narození stěžovatelčina druhého dítěte, jehož doprovodem byly skrytě pořízené fotografie, z nichž jedna byla použita na titulní straně časopisu. Stěžovatelka podala žalobu u vnitrostátních soudů a uváděla, že společenský magazín svým postupem zasáhl do jejího práva na soukromý život. U soudu 1. stupně byla stěžovatelka úspěšná, ale odvolací soud rozhodl v její neprospěch, poukázal na to, že stěžovatelčin partner je veřejnou osobou, s tím, že fotografie byly pořízeny na veřejně přístupném místě a nebyly nijak dehonestující. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud zdůraznil nezbytnost svobody slova pro demokracii, ale zároveň uvedl, že je třeba přesně vyvažovat tuto svobodu proti ochraně soukromého života. Nebylo prokázáno, že by v rozhodné době soukromý život stěžovatelčina partnera nějak ovlivnil veřejný život. Nicméně informace o narození dítěte představují součást veřejné sféry a mají určitý veřejný význam – byť menší, než pokud by se jednalo o vyložení politickou věc. Uvedl, že stěžovatelka, jako partnerka veřejně činné osoby, měla předvídat, že může být v tisku zmíněna jako matka jeho dítěte. Měl ale za to, že publikované články překročily hranici toho, co bylo možné v takové situaci očekávat. Vnitrostátní soudy pak opomněly reagovat na rozdíl mezi samotnou informací o narození dítěte a skrytě pořízenou fotografií stěžovatelky v soukromém

okamžiku, když po porodu opouštěla porodnici. Soud také připomněl, že ani stěžovatelka, ani její partner při svém vystupování v médiích neprezentovali narození dítěte jako veřejnou událost.

Související judikatura: rozsudek ze dne 9. 10. 2012, *Alkaya v. Turecko*, č. 42811/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 11. 2015 *Couderc a Hachette Filipacchi Associés v. Francie*, č. 40454/07, ECHR 2015 (výňatky), rozsudek Velkého senátu ze dne 15. 11. 2016, *Dubská a Krejzová v. Česká republika*, č. 28859/11 a 28473/12, rozsudek ze dne 24. 6. 2004, *Von Hannover v. Německo*, č. 59320/00, ECHR 2004 VI, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, *Von Hannover v. Německo*, (č. 2) č. 40660/08 a 60641/08, ECHR 2012.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na ochranu soukromého a rodinného života).

Babotin v. Francie (stížnost č. 25338/16)

Datum rozhodnutí: 19. listopadu 2020

Závěr: Výsledek řízení zbavil opravný prostředek stěžovatele jakéhokoliv účinku.

Obsah: Stížnost se týká odškodnění, které bylo stěžovateli přiznáno vnitrostátními soudy v souvislosti s podmínkami, v nichž byl držen ve vazební věznici v Caen. Expertní zprávou bylo na základě stížnosti stěžovatele konstatováno, že stěžovatel je držen v přeplněné, nedostatečně osvětlené cele, kde není dostatek vzduchu pro všechny tam umístěné

vězně. Následně vnitrostátní soudy přiznaly stěžovateli odškodnění ve výši 500 EUR a současně mu uložily uhradit náklady expertního posouzení celkem 773,57 EUR, s odůvodněním, že příkaz, na jehož základě byla expertní zpráva pořízena, byl následně zrušen. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 13 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval že stěžovatel využil vhodného prostředku nápravy který umožňoval, aby mu bylo vyplaceno odškodnění za nelidské a ponižující podmínky, v nichž byl zadržován. Současně se jednalo o první případ, kdy byl tento nástroj odškodnění ve francouzském správním soudnictví uznán jako účinný podle čl. 13 Úmluvy. Nicméně v projednávané věci vnitrostátní soudy uložily stěžovateli uhradit náklady expertního posouzení. S ohledem na to, jak nízkou částku odškodnění stěžovateli přiznaly, došlo k tomu, že poté, kdy odškodnění obdržel, dlužil nadále státu částku 273,57 EUR.

Související judikatura: rozsudek ze dne 10. 1. 2012, *Ananyev a ostatní v. Rusko*, č. 42525/07 a 60800/08, rozsudek ze dne 16. 7. 2020, *Dikaïou a ostatní v. Řecko*, č. 77457/13, rozsudek ze dne 24. 1. 2017, *Hiernaux v. Belgie*, č. 28022/15, rozsudek ze dne 30. 1. 2020, *J.M.B. a ostatní v. Francie*, č. 9671/15 a další, rozsudek ze dne 7. 12. 2010, *MacKay a BBC Scotland v. Spojené království*, č. 10734/05, rozsudek ze dne 29. 1. 2019, *Nikitin a ostatní v. Estonsko*, č. 23226/16 a další, rozsudek ze dne 17. 5. 2018, *Pilalis a ostatní v. Řecko*, č. 5574/16.

Relevantní ustanovení: čl. 13 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na účinné opravné prostředky).

Připravila: Pavla Boučková